

ASA

ASBÜ Sosyal Araştırmalar
Dergisi

ASBU Journal of Social Research

[Cilt/Volume: 2, Sayı/Issue: 2,
Kıř/Winter 2024]

Müzikte Kimlik ve Aidiyet: Etnik Müzik Türlerinin Müzik Sosyolojisi Odaklı Analizi

*Identity and Belonging in Music: A Music Sociology-Focused
Analysis of Ethnic Music Genres*

ALPER řAKALAR

Doç. Dr., Kahramanmarař Sütçü İmam Üniversitesi
alpersakalar@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-0137-9089>

Araştırma Makalesi/Research Article

Geliř Tarihi/Received: 22.08.2024

Kabul Tarihi/Accepted: 24.12.2024

Yayın Tarihi/Published: 30.12.2024

Atıf/Citation

řakalar, A. (2024). Müzikte kimlik ve aidiyet: Etnik müzik türlerinin müzik sosyolojisi odaklı analizi. *ASA Dergisi*, 2(2), 199-223.

řakalar, A. (2024). Identity and belonging in music: A music sociology-focused analysis of ethnic music genres. *Journal of ASA*, 2(2), 199-223.

Bu makale iThenticate programıyla taranmıştır.
This article was checked by iThenticate.

Öz

Bu araştırma, etnik müzik türlerinin bireylerin kimlik ve aidiyet duygusu üzerindeki etkilerini müzik sosyolojisi perspektifinden ele almayı hedeflemiştir. Doküman analizi yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen bu çalışma, belirli etnik gruplara ait müziklerde yer alan kimlik ve aidiyet unsurlarını detaylı bir şekilde incelemektedir. Araştırmanın bulguları, etnik müziklerin bireylerin ve toplulukların kimliklerini inşa etmelerinde, bu kimlikleri korumalarında ve dış dünyaya karşı ifade etmelerinde merkezi bir rol oynadığını göstermektedir. Özellikle diaspora topluluklarında, etnik müziklerin kültürel kimliğin korunmasında ve aidiyet duygusunun pekiştirilmesinde kritik bir işlev üstlendiği tespit edilmiştir. Bu müzik türleri, toplumların tarihsel ve kültürel hafızalarını canlı tutmakta ve bu hafızayı yeni nesillere aktarmada önemli bir araç olarak işlev görmektedir. Aynı zamanda, etnik müzikler toplumsal tanınma süreçlerinde de etkili bir rol oynamakta, bu müzikler aracılığıyla toplumlar kültürel kimliklerini dış dünyaya karşı ifade etmekte ve bu kimliğin toplumsal yapılar içinde tanınmasını sağlamaktadır. Araştırma, müzik ve kimlik arasındaki ilişkinin dinamik ve çok boyutlu doğasının altını çizmekte, müziğin toplumsal yapılar üzerindeki derin etkilerini ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, müzik sosyolojisi literatürüne değerli katkılar sunmakta ve müzik ile kimlik arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamaya yönelik yeni teorik yaklaşımlara ışık tutmaktadır. Bu bağlamda çalışma, müziğin toplumsal kimlik ve aidiyet süreçlerindeki önemini açığa çıkararak, gelecekte yapılacak araştırmalar için bir temel oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: etnik müzik, kimlik, aidiyet duygusu, müzik sosyolojisi, kültürel hafıza

Abstract

This study aims to explore the impact of ethnic music genres on individuals' sense of identity and belonging from a music sociology perspective. Using document analysis as the primary method, the research delves into the identity and belonging elements embedded in the music of specific ethnic groups. The findings reveal that ethnic music plays a central role in helping individuals and communities construct, preserve, and express their identities. This role is particularly significant in diaspora communities, where ethnic music serves as a critical mechanism for maintaining cultural identity and reinforcing the sense of belonging. These music genres are instrumental in keeping the historical and cultural memories of communities alive and transmitting this heritage to future generations. Moreover, ethnic music plays a vital role in social recognition processes, enabling communities to express their cultural identities to the outside world and facilitating the recognition of these identities within broader societal structures. The study highlights the dynamic and multifaceted nature of the relationship between music and identity, uncovering the profound impact of music on social structures. These results contribute valuable insights to the literature on music sociology and offer new theoretical approaches to better understand the connection between music and identity. In this context, the study underscores the significance of music in the processes of social identity and belonging, providing a foundation for future research in this field.

Keywords: cultural memory, ethnic music, identity, music sociology, sense of belonging

Giriş

Etnik müzik türleri, toplumsal yapıların ve bireysel kimliklerin oluşumunda sadece bir sanatsal ifade aracı değil, aynı zamanda kültürel kimliklerin inşasında ve toplulukların aidiyet duygularının güçlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu müzik türleri, bir yandan toplulukların tarihsel, dilsel ve kültürel hafızalarını yansıtarak kimliklerini korumalarına olanak sağlarken, diğer yandan bu kimliklerin toplumsal yapılar içinde tanınmasını da mümkün kılmaktadır. Özellikle diaspora topluluklarında, etnik müzikler, kökenlere bağlılık ve aidiyet duygusunu sürdürmekte hayati bir araç olarak işlev görmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmada ele alınan etnik müzik türlerinin, bireylerin ve toplulukların kimlik ve aidiyet süreçleri üzerindeki etkileri detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Etnik müzik türleri, belirli bir topluluğa ait kültürel kimliğin önemli bir parçasını oluşturur (Martiniello, 2008). Bu müzik türleri, topluluğun tarihini, dilini, geleneklerini ve sosyal yapısını yansıtarak, bireylerin bu topluluğa olan aidiyet duygusunu pekiştirir. Etnik müzik, aynı zamanda kültürel kimliğin korunmasına ve yeniden üretilmesine katkı sağlayarak, bireylerin kendilerini tanımlama süreçlerinde kritik bir rol oynar. Bu açıdan bakıldığında, müzik ile kimlik arasındaki ilişki, sosyoloji disiplininin önemli inceleme alanlarından biri haline gelmiştir.

Kimlik, bireylerin kendilerini nasıl tanımladıkları ve toplumsal yapı içinde nasıl bir yer edindikleri ile ilgili kapsamlı bir süreci bünyesinde barındırmaktadır. Bu süreçte müzik, bir yandan bireylerin kendi kimliklerini oluştururken diğer yandan toplumsal normlar ve beklentiler doğrultusunda bu kimliği şekillendiren önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Özellikle etnik gruplar için, müzik aracılığıyla ifade edilen kültürel öğeler, bu grupların hem kendi içlerinde hem de daha geniş toplumla olan ilişkilerinde kimliklerinin tanınmasına ve kabul görmesine yardımcı olmaktadır. Dolayısıyla, müziğin kimlik oluşturma süreçlerindeki rolü, sosyolojik açıdan titizlikle incelenmesi gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Aidiyet duygusu, bireylerin belirli bir sosyal gruba veya topluluğa olan bağlılıklarını ifade etmektedir (Allen vd., 2021). Bu duygu, bireylerin sosyal bağlamda kendilerini güvende hissetmelerini ve sosyal ilişkilerini sürdürebilmelerini sağlar. Etnik müzik türleri, bu aidiyet duygusunu güçlendiren önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. Müzik yoluyla bir topluluğa ait olma hissi, bireylerin sosyal kimliklerini pekiştirir ve bu kimliğin toplumsal alanda tanınmasına katkıda bulunur. Bu nedenle, müzik ve aidiyet arasındaki ilişki, toplumsal yapılar ve bireysel kimlikler arasındaki dinamikleri anlamak açısından değerlidir.

Araştırma, kimlik, aidiyet ve kültürel hafıza kavramlarını, müzik sosyolojisi bağlamında teorik bir çerçeveye oturtmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, etnik müziklerin kimlik oluşumuna katkıları, bu müziklerin bireyler ve topluluklar için bir sosyal dayanışma ve kültürel direniş aracı olarak nasıl işlev gördüğü üzerinden değerlendirilmiştir. Özellikle şarkı sözleri, ritimler ve müzikal semboller, toplulukların hem kendilerini tanımlamalarını hem de toplumsal yapı içinde yer edinmelerini sağlayan unsurlar olarak ön plana çıkmaktadır. Araştırma, bu türlerin bireyler ve topluluklar için yalnızca bir kimlik inşa aracı olmadığını, aynı zamanda toplumsal tanınma süreçlerinde de kritik bir rol oynadığını göstermektedir. Elde edilen bulgular, müzik ve kimlik arasındaki ilişkinin dinamik doğasını vurgularken, müziğin toplumsal yapı üzerindeki çok katmanlı etkilerine ışık tutmaktadır. Bu çalışma, özellikle etnik müzik türlerinin kültürel ve toplumsal boyutlarını inceleyerek, müzik sosyolojisi literatürüne değerli bir katkı sunmayı hedeflemektedir.

1. Kuramsal Çerçeve

Müzik, toplumsal ve kültürel yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır ve bireylerin kimliklerini inşa etme, ifade etme ve toplumsal bağlarını pekiştirme süreçlerinde önemli bir rol oynar. Bu bağlamda, müzik sosyolojisi, müziğin toplumsal yapı ve kültürel kimlik üzerindeki etkilerini inceleyen geniş bir akademik alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Kuramsal çerçeve bölümünde, kimlik ve aidiyet kavramlarının müzikle olan ilişkisi, sosyal kimlik teorisi ve kültürel kimlik perspektifleri üzerinden ele alınmıştır. Ayrıca, bu kavramların müziğin sosyolojik analizi bağlamında nasıl incelendiği üzerinde durulmuştur.

1.1. Kimlik ve Müzik

Kimlik kavramı, bireylerin kendilerini nasıl tanımladıkları, toplumsal yapı içinde nasıl bir yer edindikleri ve diğer bireylerle nasıl ilişkiler kurdukları ile doğrudan ilişkilidir. Kimlik hem bireysel hem de kolektif düzeyde çeşitli sosyal, kültürel ve politik faktörler tarafından şekillenir (Lidskog, 2016). Bu süreçte müzik, bireylerin kimliklerini ifade etme ve yeniden tanımlama biçimlerinden biri olarak öne çıkar (Davis, 2005). Müzik, bireylerin kendilerini belirli bir toplumsal gruba ait hissetmelerini sağlayarak, kimlik oluşumuna katkıda bulunur (Boer vd., 2013). Müzik sosyolojisi literatüründe, müziğin toplumsal kimlikler üzerindeki etkisi çeşitli açılardan ele alınmıştır (Eyerma, 2002). Örneğin, bazı araştırmalar müziğin kimlik inşasında temel bir araç olduğunu savunur ve müziğin bireylerin kimliklerini inşa ederken kullandıkları önemli bir kültürel pratik olduğunu vurgular (Wanjala & Kebaya, 2016).

Etnik müzik türleri, özellikle belirli bir etnik veya kültürel grubun kimliğini ifade etmede ve bu kimliğin korunmasında merkezi bir rol oynar. Bu tür müzikler, bir yandan topluluğun tarihini, dilini ve kültürel geleneklerini yansıtırken, diğer yandan bu topluluğun kimliğinin dışa vurulmasını ve tanınmasını sağlar (Palubinskienė, 2015). Bu bağlamda, etnik müzik türleri, kültürel kimliğin en önemli bileşenlerinden biri olarak kabul edilir. Etnik müzik, bireylerin kendilerini bir topluluğun parçası olarak tanımlamalarına olanak tanırken, bu müziğin içerdiği semboller ve ritüeller, topluluğun kültürel hafızasının korunmasına ve kuşaktan kuşağa aktarılmasına katkıda bulunur (Davis, 2005).

1.2. Aidiyet Duygusu ve Etnik Müzik

Aidiyet duygusu, bireylerin belirli bir sosyal gruba veya topluluğa bağlılık hissetmesi ve bu gruba ait olma hissiyle ilgili bir kavramdır. Sosyolojik olarak aidiyet, bireylerin sosyal kimliklerini şekillendirmede önemli bir unsur olarak kabul edilir (Neville vd., 2014). Etnik müzik türleri, bu aidiyet duygusunu pekiştiren ve topluluk içinde bir arada olma hissini güçlendiren araçlar olarak görülmektedir (Sung, 2021). Müzik, bireylerin toplulukla bağlarını güçlendirmelerine ve ortak bir kültürel mirası paylaşmalarına yardımcı olur (Nooshin, 2011). Dolayısıyla, etnik müzik türleri, bireylerin ve grupların kimliklerini korumalarına ve bu kimlikleri toplumsal alanda ifade etmelerine olanak tanır.

Müzik yoluyla aidiyet duygusunun pekiştirilmesi, özellikle diaspora topluluklarında önemli bir rol oynar. Diasporadaki bireyler, etnik müzikleri aracılığıyla kökenlerini ve kültürel kimliklerini koruma eğilimindedir (Celenza, 2005). Bu durum, etnik müziğin sadece bireysel kimlik inşasında değil, aynı zamanda toplumsal kimliklerin yeniden üretilmesinde de etkin bir rol oynadığını göstermektedir.

1.3. Kültürel ve Sosyal Kimlik Teorileri

Kimlik ve aidiyet kavramları, sosyolojik literatürde geniş yer tutmakta ve çeşitli teorik yaklaşımlar tarafından ele alınmaktadır. Sosyal kimlik teorisi, bireylerin sosyal gruplara üyelikleri aracılığıyla kimliklerini oluşturduklarını ve bu gruplara aidiyet hissi geliştirdiklerini savunmaktadır (Trepte, 2006). Bu teorik çerçeve, müziğin sosyal kimlik oluşumundaki rolünü anlamak için kullanılabilir. Sosyal kimlik teorisi, bireylerin kendilerini belirli bir grup üyeliği üzerinden tanımladığını ve bu gruba ait olma hissini, grup içi dayanışmayı artırdığını da vurgulamaktadır (Shepherd & Sigg, 2015). Müzik, bu bağlamda, grup üyeliğinin ve aidiyet hissini güçlendirilmesinde etkili bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kültürel kimlik teorileri ise, kimliğin sabit bir olgu olmadığı, aksine sürekli olarak yeniden tanımlanan ve değişen bir süreç olduğu üzerinde durmaktadır (Hall, 1990, aktaran Rowling, 2019). Kültürel kimlik, bireylerin tarih, dil, din, gelenekler ve kültürel pratikler aracılığıyla şekillenen ve ifade edilen kimlikleridir (Milanović, 2007). Bu bağlamda müzik, kültürel kimliğin bir ifadesi olarak önemli bir rol oynar (Lidskog, 2016). Etnik müzik türleri, bu teorik çerçevede, bireylerin kültürel kimliklerini koruma ve ifade etme süreçlerinde merkezi bir yere sahiptir (Milanović, 2007).

1.4. Müziğin Sosyolojik Analizi

Müziğin sosyolojik analizi, müziğin toplumsal yapı, kültürel kimlik ve toplumsal normlarla olan ilişkisini inceleyen bir disiplin olarak tanımlanabilir. Bu analiz, müziğin sadece bir sanat formu olmanın ötesine geçtiği ve toplumsal ilişkiler ve yapılar üzerinde derin etkileri olduğu kabulünden yola çıkmaktadır (Ozment, 2015). Bu bağlamda, müzik sosyolojisi, müziğin toplumsal gruplar arasındaki ilişkilerde nasıl bir rol oynadığını, toplumsal normları ve değerleri nasıl yansıttığını ve toplumsal değişim süreçlerinde nasıl bir işlev üstlendiğini inceleyen bir disiplindir (Milanović, 2007).

Bu çalışmada, etnik müzik türlerinin kimlik ve aidiyet üzerindeki etkileri, sosyal kimlik teorisi ve kültürel kimlik perspektifleri çerçevesinde ele alınmıştır. Elde edilen bulgular, müziğin toplumsal kimlikler üzerindeki rolünü daha detaylı anlaşılmasına ve etnik müzik türlerinin toplumsal yapı üzerindeki etkilerini ortaya konulmasına yardımcı olmuştur (Bennett & Taylor, 2012). Bu kuramsal çerçeve, doküman analizi yöntemiyle elde edilecek verilerin yorumlanmasında rehberlik etmiş ve araştırmanın sonuçlarının sosyolojik anlamını kavranmasına olanak sağlamıştır.

2. Yöntem

Bu araştırma, etnik müzik türlerinin bireylerin kimlik ve aidiyet duygusu üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla literatür tarama yöntemi kullanılarak yürütülmüştür. Literatür tarama yöntemi, bir araştırma problemini çözmek veya belirli bir alanda bilgi edinmek amacıyla ilgili yazılı, görsel ve dijital kaynakların sistematik olarak incelenmesi sürecini ifade etmektedir. Bu yöntem, elde edilen bilgilerin derinlemesine analiz edilmesi ve konuyla ilgili mevcut kuramsal çerçeveye katkı sağlanması için etkili bir araç olarak kabul edilmektedir (Morgan, 2022). Literatür taraması, tarihsel ve kültürel bağlamların yanı sıra toplumsal unsurların anlaşılmasında da önemli bir yere sahiptir.

2.1. Araştırma Tasarımı

Araştırma, etnik müzik türlerinin bireyler üzerindeki etkilerini sosyolojik ve kültürel bağlamda ele almak amacıyla tasarlanmıştır. Bu doğrultuda, farklı etnik gruplara ait müzik türlerini temsil eden yazılı ve görsel materyaller sistematik bir şekilde incelenmiştir.

İncelenen materyaller şunlardır:

- Şarkı sözleri (743 adet): Belirli etnik müzik türlerine ait sözlerin, bireylerin kimlik ve aidiyet algılarını nasıl şekillendirdiğini anlamak için değerlendirilmiştir.
- Müzik eleştirileri (27 adet): Etnik müzik türlerinin toplumsal ve kültürel anlamlarını yansıtan eleştiriler analiz edilmiştir.
- Akademik makaleler (43 adet): Etnik müzik türlerinin toplumsal kimlik üzerindeki etkilerine dair akademik çalışmalar incelenmiştir.
- Tarihsel belgeler (6 adet): Müzik türlerinin tarihsel süreçteki gelişimi ve toplumsal değişimlerle ilişkisi değerlendirilmiştir.
- Dijital kayıtlar ve diğer kültürel ürünler (17 adet): Etnik müzikle ilgili dijital içerikler ve kültürel ürünler derlenerek analiz edilmiştir.

Araştırmada nitel bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu durum, incelenen materyallerin toplumsal ve kültürel bağlamdaki anlamlarını yorumlamayı ve müziğin bireyler üzerindeki etkisini derinlemesine ele almayı mümkün kılmıştır.

2.2. Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecinde, etnik müzik türlerine ilişkin kapsamlı bir literatür taraması yapılmıştır. Çeşitli akademik veri tabanları, müzik arşivleri ve dijital kütüphaneler kullanılarak materyaller derlenmiştir. Özel olarak şarkı sözleri, müzik eleştirileri ve akademik makaleler üzerine yoğunlaşmıştır. Bu süreçte kullanılan başlıca kaynaklar şunlardır:

- Şarkı Sözleri: Bireylerin müzikle kurdukları bağları ve müzikteki kimlik unsurlarını anlamak amacıyla analiz edilmiştir.
- Akademik Makaleler ve Eleştiriler: Etnik müzik türlerinin toplumsal ve kültürel bağlamdaki rolüne ışık tutan derinlemesine analizler sağlamıştır.
- Tarihsel Belgeler: Müziğin tarihsel gelişimi ve toplumsal olaylarla olan ilişkisi ele alınarak, etnik müzik türlerinin evrimi ve toplumsal etkileri değerlendirilmiştir.
- Bu kapsamlı literatür taraması, etnik müziğin bireylerin kimlik ve aidiyet algıları üzerindeki etkilerini açıklamaya yönelik güçlü bir kuramsal zemin oluşturmuştur.

2.3. Verilerin Analizi

Veri analizi sürecinde, toplanan belgeler MAXQDA Analytical Pro yazılımı aracılığıyla tematik olarak kodlanmış ve incelenmiştir. Tematik analiz, nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan ve verilerdeki ana temaları, kalıpları ve anlamları belirlemeye yönelik bir teknik olarak uygulanmıştır. Bu çalışmada, etnik müzik türlerinin şarkı sözleri, eleştiriler ve diğer belgeler, kimlik, aidiyet, kültürel ifade ve toplumsal yapı gibi ana temalar etrafında incelenmiştir.

Kodlama sürecinde toplanan belgeler, kimlik, aidiyet, kültürel ifade ve toplumsal yapı gibi ana temalar temel alınarak kodlanmıştır. Kodlar araştırmanın amacına uygun olarak önceden hazırlanmış ve bu kodlarda araştırma sürecinde bazı değişiklikler ve birleştirmeler yapılmıştır. Bu süreçte, belgelerdeki belirli ifadelerin ve anlatıların bu temalarla nasıl ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Tematik analizde kodlama sürecinin ardından, belgelerdeki temalar arasındaki ilişkiler ve bu temaların müziğin toplumsal işlevi üzerindeki etkileri analiz edilmiştir. Tematik analiz, müziğin kimlik ve aidiyet oluşturma süreçlerinde nasıl bir rol oynadığını anlamaya yönelik kapsamlı bir inceleme sağlamıştır.

2.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın belirli sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle, doküman analizi yöntemi, sadece yazılı ve görsel materyallere dayandığı için doğrudan gözlem veya katılımcı görüşmelerine dayalı verilerin eksikliğini barındırmıştır. Bu durum, araştırma bulgularının belirli bir bağlamda sınırlı kalmasına yol açmıştır. Ayrıca, seçilen belgelerin temsil gücü, araştırma sonuçlarının genellenebilirliğini etkileyebilmiştir. Etnik müzik türleriyle ilgili materyallerin bulunabilirliği ve erişilebilirliği, bu çalışmanın kapsamını belirleyen bir diğer önemli faktör olmuştur.

Bu sınırlılıkların farkında olunarak, araştırma sürecinde mümkün olan en geniş yelpazede belge ve veri kaynağına ulaşılmaya çalışılmıştır. Ayrıca, elde edilen bulguların sadece belirli bir bağlamda geçerli olabileceği ve bu bağlamın ötesinde dikkatle yorumlanması gerektiği vurgulanmıştır.

2.5. Etik Onay ve İzinler

Araştırmada kullanılan dokümanlar kamuya açık materyallerden oluştuğu için etik onay gerektirmemiştir. Ancak, araştırma sürecinde akademik dürüstlük ve etik kurallara tam uyum

sağlanmıştır. Tüm kaynaklar uygun şekilde atıfta bulunulmuş ve araştırmanın her aşamasında şeffaflık ilkesine bağlı kalınmıştır.

Araştırmada bu yöntemin kullanılması, etnik müzik türlerinin kimlik ve aidiyet duygusu üzerindeki etkilerini anlamak için önemli bir yol sunmuştur. Doküman analizi, bu etkilerin tarihsel ve kültürel bağlamda nasıl geliştiğini ve şekillendiğini anlamaya yönelik zengin bir perspektife olanak sağlamıştır. Bu yöntemle elde edilen bulgular, müzik ile kimlik arasındaki ilişkiye dair yeni yaklaşımlar geliştirilmesine olanak tanımıştır.

3. Bulgular

Bu araştırmada elde edilen bulgular, etnik müzik türlerinin bireylerin kimlik ve aidiyet duygusu üzerindeki etkilerini ortaya koymak amacıyla doküman analizi yöntemi ile elde edilmiştir. Araştırma sürecinde toplanan veriler, etnik müziklerin bireysel ve toplumsal kimliklerin şekillenmesinde nasıl bir rol oynadığını, bu müziklerin aidiyet duygusunu nasıl pekiştirdiğini ve bu süreçlerin sosyolojik bağlamda ne tür etkiler doğurduğunu anlamak için detaylarıyla incelenmiştir. Bulgular, ana temalar etrafında sunulmuştur: kimlik oluşumu, aidiyet duygusu, kültürel hafıza ve toplumsal tanınma.

3.1. Kimlik Oluşumu Temasına İlişkin Bulgular

Kimlik oluşumu bağlamında etnik müziklerin rolü, bu araştırmada elde edilen bulguların temel taşlarından birini oluşturmaktadır. Kimlik, bireylerin kendilerini tanımlama biçimleri ve toplumsal yapılar içerisindeki yerlerini belirlemeleri ile ilgili dinamik bir süreçtir. Bu süreçte müzik, sadece estetik bir ifade aracı olmanın ötesinde, bireylerin kendi kimliklerini oluşturma, yeniden tanımlama ve bu kimliği dışa vurma süreçlerinde merkezi bir rol oynamaktadır. Etnik müzikler ise bu sürecin belirli bir etnik veya kültürel bağlama dayanan yönlerini öne çıkartmaktadır. Araştırmada incelenen şarkı sözleri ve müzik eleştirileri, etnik müziklerin, bireylerin ait oldukları toplulukla olan bağlarını nasıl güçlendirdiğini ve bu bağın kimlik oluşumuna nasıl katkıda bulunduğunu gözler önüne sermektedir. Özellikle belirli etnik grupların tarihini, dilini, geleneklerini ve sosyal yapısını yansıtan müziklerin, bu grupların kimliklerinin inşasında kritik bir işlev gördüğü tespit edilmiştir. Örneğin, belirli bir etnik grubun tarihsel acılarını, zaferlerini veya kültürel değerlerini dile getiren şarkılar, bu grubun üyelerinin kendilerini bu tarihsel ve kültürel mirasın bir parçası olarak tanımlamalarına olanak tanıyabilmektedir. Bu süreç, bireylerin kendi kimliklerini sadece bireysel düzeyde değil, aynı zamanda kolektif bir kimliğin parçası olarak inşa etmelerini sağlayabilmektedir.

Bu bağlamda, müziğin toplumsal kimlik oluşumundaki rolünün özellikle diaspora toplulukları için de büyük önem taşıdığını söylemek mümkündür. Diaspora topluluklarında, kökenlerine olan bağlılık ve bu kökenlerden beslenen kimlik algısı, büyük ölçüde müzik aracılığıyla korunarak ifade edilmektedir. Araştırmada, diaspora topluluklarının, etnik müziklerini dinleyerek ve bu müziklere katılarak, kendi kültürel kimliklerini koruma ve bu kimliği yeni nesillere aktarma eğiliminde oldukları da tespit edilmiştir (sosyal medya ve dijital video-müzik platformlarından). Bu durum, müziğin bir yandan bireylerin kendi iç dünyasında bir kimlik inşa ederken, diğer yandan topluluk içinde ortak bir kimlik bilincini nasıl güçlendirdiğini göstermektedir.

Tablo 1. *Etnik Müzik Türleri ve Kimlik Oluşumuna Katkıları*

Etnik Müzik Türü	Kimlik Bağlamı	Kimlik Oluşumuna Katkısı
Türk Halk Müziği	Anadolu kimliği ve yaşam tarzı	Anadolu kültürel mirasının bir parçası olarak bireylerin kimliğini pekiştirmektedir.
Flamenco	Endülüs Roman kimliği	Endülüs Romanlarının tarihsel ve kültürel mirasını yaşatarak kimlik bilincini güçlendirir.
Reggae	Jamaika kimliği ve kölelik karşıtı duruş	Jamaika halkının kölelikten kurtuluş ve özgürlük arzusunu ifade ederek kimliklerini inşa eder.
Klezmer Müziği	Doğu Avrupa Yahudi kimliği	Yahudi kültürel mirasını koruyarak diaspora toplulukları arasında kimlik bilincini pekiştirir.
Balkan Müzikleri	Bosna-Hersek Sevdalinka türküleri	Balkan halklarının ortak tarih ve kültürel miraslarını yaşatarak kimlik bilincini kuvvetlendirir.

Tablo 1, farklı etnik müzik türlerinin toplumsal kimlik oluşumuna nasıl katkı sağladığını örneklerle bazı birlikte ortaya koymaktadır. Bu tabloda, Türk Halk Müziği, Flamenco, Reggae, Klezmer Müziği ve Balkan Müzikleri gibi çeşitli müzik türlerinin, buldukları kültürel bağlamda bireylerin ve toplulukların kimliklerini nasıl pekiştirdiği ve bu kimliklerin korunmasına nasıl yardımcı olduğu gösterilmektedir. Bir çok farklı etnik müzik türünün de benzer etkilere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tabloda yer alan örnekler, her müzik türünün spesifik bir kimlik bağlamına bağlı olduğunu ve bu bağlamda tarihsel, kültürel ve toplumsal unsurları nasıl yansıttığını vurgulamaktadır. Örneğin, bir Türk halk müziği eseri Anadolu kimliğini pekiştirirken, Bob Marley'in şarkıları Jamaika'nın özgürlük mücadelesini ve kimlik inşasını ifade edebilmektedir. Bu şekilde, etnik

müziklerin sadece birer sanatsal ifade aracı olmadığını, aynı zamanda toplumsal kimliklerin inşasında ve sürdürülebilirliğinde kritik bir rol oynadığını anlamaktayız.

Etnik müziklerin kimlik oluşumundaki rolü, aynı zamanda bu müziklerin içerdiği semboller, ritüeller ve dilsel unsurlar üzerinden de analiz edilmiştir. Bu unsurlar, müziğin sadece bir dinleti veya eğlence aracı olmanın ötesinde, bir kültürel kod taşıyıcısı olduğunu göstermektedir. Müzikte yer alan semboller ve ritüeller, toplulukların kültürel hafızasında derin izler bırakmaktadır ve bu hafızanın canlı tutulmasında hayati bir rol oynayabilmektedir. Örneğin, belirli bir etnik grubun müziğinde kullanılan bir enstrüman veya bir melodi, o grubun kültürel kimliğinin önemli bir parçası olarak kabul edilmektedir ve bu müzik aracılığıyla bu kimlik sürekli olarak yeniden üretilerek ve yaşatılmaktadır.

Araştırmada ayrıca, etnik müziklerin kimlik oluşumunda nasıl bir direnç aracı olarak kullanıldığı da dikkat çekmiştir. Özellikle baskı altındaki veya marjinalize edilmiş topluluklarda, etnik müzikler, bu toplulukların kimliklerini koruma ve bu kimliği dış dünyaya karşı savunma aracı olarak işlev görmektedir. Bu müzikler, toplulukların kültürel haklarını ve varlıklarını savunma mücadelesinde önemli bir araç olarak kullanılmakta ve bu süreçte kimlik oluşumuna yönelik bir direniş ve yeniden tanımlama süreci devreye girmektedir.

Bu kapsamda, etnik müziklerin bireylerin kimlik oluşumunda nasıl merkezi bir rol oynadığını ve bu sürecin hem bireysel hem de toplumsal düzeyde nasıl işlediğini ortaya koymaktadır. Etnik müzikler, sadece bireylerin kendilerini ifade etmelerine olanak tanıyan bir unsur değil, aynı zamanda toplulukların kimliklerini korumalarına ve bu kimliği sürekli olarak yeniden üretmelerine olanak sağlayan güçlü bir kültürel mekanizma olarak öne çıkmaktadır. Dolayısıyla, müzik sosyolojisi alanındaki literatüre önemli katkılar sunabilecek olan bu bulgular, kimlik oluşumu süreçlerinin dinamik ve çok boyutlu doğasını anlamak için önemli bir perspektif sunmaktadır.

3.2. Aidiyet Duygusu Temasına İlişkin Bulgular

Aidiyet duygusu bağlamında etnik müziklerin rolü, bu araştırmanın temel bulguları arasında yer almakta ve bireylerin toplumsal bağlarını nasıl güçlendirdiklerini, topluluklarına olan bağlılıklarını nasıl pekiştirdiklerini anlamak açısından büyük öneme sahiptir. Aidiyet duygusu, bireylerin belirli bir sosyal gruba ya da topluluğa ait olduklarını hissetme biçimleriyle ilişkilidir ve bu his, bireylerin kimliklerini şekillendirmede ve sosyal ilişkilerini sürdürebilmelerinde önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Etnik müzikler, bu aidiyet duygusunu güçlendiren ve topluluk içinde bir arada olma hissini pekiştiren önemli araçlar olarak değerlendirilmiştir.

Araştırmada incelenen müzik örnekleri ve ilgili dokümanlar, etnik müziklerin bireylerin topluluklarına olan aidiyet duygularını nasıl artırdığını göstermektedir. Etnik müzikler, bireylerin kendilerini bir grubun parçası olarak görmelerine ve bu grubun değerlerini, normlarını ve kültürel özelliklerini içselleştirmelerine yardımcı olabilmektedir. Özellikle toplulukların ortak bir geçmişi, dili ve kültürel mirası paylaşmaları, müzik aracılığıyla bu mirasın yaşatılması ve yeniden üretilmesi sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu süreç, bireylerin kendi topluluklarına olan bağlılıklarını güçlendirirken, aynı zamanda bu bağlılığın dış dünyaya karşı bir ifade aracı olarak da kullanılmasını sağlamaktadır.

Aidiyet duygusunun pekiştirilmesi, özellikle diaspora topluluklarında ve göçmen gruplarında belirgin bir şekilde gözlemlenmektedir. Diasporadaki bireyler, anavatanlarından uzakta olsalar bile, etnik müzikler aracılığıyla kültürel kökenlerine olan bağlılıklarını sürdürmeye çalışmakta ve bu bağlılık üzerinden kendi kimliklerini tanımlamaktadır. Bu müzikler, bireylerin yalnızca bireysel düzeyde değil, aynı zamanda kolektif bir kimlik bilinci geliştirmelerinde de önemli bir unsur olarak işlev görmektedir. Araştırmada elde edilen bulgular, diaspora topluluklarının etnik müzikler aracılığıyla kendi kültürel kimliklerini koruma ve bu kimliği yeni nesillere aktarma eğiliminde olduklarını ortaya koymuştur. Bu durum, müziğin toplumsal aidiyetin sürekliliğini sağlamada ne kadar etkili olduğunu göstermektedir.

Tablo 2. *Etnik Müzik Türleri ve Aidiyet Duygusuna Katkıları*

Etnik Müzik Türü	Aidiyet Bağlamı	Aidiyet Duygusuna Katkısı
İrlanda Halk Müziği	İrlandalıların diaspora aidiyet duygusu	Göçmen İrlandalıların arasında vatan özlemini pekiştirmektedir ve kültürel kimliğe olan bağlılığı güçlendirmektedir.
Fado	Portekizlilerin kültürel aidiyet duygusu	Portekizlilerin toplumsal ve kültürel kimliklerine duydukları derin bağlılığı temsil etmektedir, aidiyet duygusunu pekiştirmektedir.
Gospel Müziği	Afro-Amerikan toplumsal dayanışma	Afro-Amerikan topluluklarının tarihsel mücadelelerini yansıtarak toplumsal bağları ve kimlik bilincini güçlendirmektedir.
Hint Bhajanları	Hinduların dini aidiyet duygusu	Hinduların dini topluluklarına olan bağlılıklarını güçlendirmekte ve bu bağlılık üzerinden aidiyet duygusu geliştirmektedir.
Roma Müzikleri	Roman topluluklarının sosyal aidiyeti	Topluluğun bir arada olma hissini pekiştirmektedir ve bireylerin bu yapıya olan bağlılıklarını ifade etmelerine olanak tanımaktadır.

Tablo 2’de farklı etnik müzik türlerinin aidiyet duygusu üzerindeki etkilerinden örnekler yer almaktadır. İrlanda halk müziği, özellikle diaspora topluluklarında, İrlandalıların vatanlarına olan özlemlerini ve kültürel kimliklerine olan bağlılıklarını pekiştirerek, onların aidiyet duygusunu güçlendirmektedir. Fado müziği, Portekizlilerin kültürel kimliklerine duydukları derin bağlılığı temsil ederken, aynı zamanda bu bağlılık üzerinden toplumsal aidiyet duygusunu da pekiştirmektedir. Afro-Amerikan gospel müziği, toplumsal dayanışmayı güçlendiren ve tarihsel mücadeleler üzerinden topluluk içi bağları kuvvetlendiren bir araç olarak Afro-Amerikan topluluklarında aidiyet duygusunu artırmaktadır. Hint Bhajanları, Hinduların dini topluluklarına olan bağlılıklarını güçlendiren ve bu bağlılık üzerinden bir aidiyet duygusu oluşturan önemli dini müziklerdir. Roma müzikleri ise, Roman toplulukları içinde bireylerin sosyal yapıya olan bağlılıklarını pekiştiren ve bu bağlılık üzerinden toplumsal aidiyet duygusunu güçlendiren bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu örnekler, etnik müziklerin toplumsal aidiyetin inşasında ve güçlenmesinde nasıl etkili olduğunu somut bir şekilde gösterebilecek niteliktedir.

Araştırmada, etnik müziklerin aidiyet duygusunu nasıl bir sosyal dayanışma aracı olarak güçlendirdiğini de incelenmiştir. Özellikle etnik müzikler, toplulukların bir arada olma hissini pekiştiren ve bu hissi sosyal dayanışmaya dönüştüren bir araç olarak öne çıkmaktadır. Topluluk içi dayanışma, bireylerin sosyal kimliklerini pekiştirmelerine ve toplumsal yapılar içinde daha güçlü bir yer edinmelerine yardımcı olabilmektedir. Örneğin, belirli ritüellerde veya toplumsal olaylarda söylenen şarkılar, topluluğun bir arada olma hissini kuvvetlendirebilmekte ve bu hissin sosyal bağlara dönüşmesine katkı sağlayabilmektedir. Bu tür müziklerin içerdiği mesajlar ve semboller, bireylerin topluluklarıyla olan bağlarını daha da derinleştirmekte ve bu bağların sürekliliğini sağlamaktadır.

Etnik müziklerin aidiyet duygusunu pekiştiren bir diğer önemli özelliğinin bu müziklerin toplumsal olaylar ve tarihsel süreçlerle olan bağlantısı olduğu görülmüştür. Özellikle toplulukların tarihsel deneyimlerini ve bu deneyimlerin bıraktığı izleri yansıtan müzikler, bireylerin bu olaylarla olan bağlarını güçlendirmekte ve bu bağın toplumsal hafıza içinde sürekli olarak yeniden üretilmesini sağlayabilmektedir. Bu tür müzikler, toplulukların ortak bir kültürel mirası paylaşmalarına ve bu mirası kuşaktan kuşağa aktarmalarına olanak tanıyabilmektedir. Örneğin, bir etnik grubun geçmişte yaşadığı bir acıyı veya kazandığı bir zaferi anlatan bir şarkı, bu grubun üyelerinin kendilerini bu tarihin bir parçası olarak görmelerine ve bu aidiyet duygusunu müzik aracılığıyla sürdürmelerine yardımcı olabilmektedir.

Araştırmada ayrıca, etnik müziklerin aidiyet duygusunu sadece topluluk içi ilişkilerde değil, aynı zamanda topluluklar arası ilişkilerde de nasıl pekiştirdiği de incelenmiştir. Etnik müzikler, toplulukların kendilerini diğer gruplar karşısında tanımlamalarına ve bu tanımlama sürecinde aidiyet duygularını ifade etmelerine olanak tanıyabilmektedir. Bu müzikler, toplulukların kendi kimliklerini dış dünyaya karşı savunma ve tanıtma süreçlerinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, müzik aracılığıyla ifade edilen aidiyet duygusu, toplulukların sosyal yapılar içindeki yerini pekiştirmekte ve bu yerin toplumsal alanda tanınmasına katkıda bulunmaktadır.

Bu kapsamda, etnik müziklerle ilgili bulgular, sadece bireylerin kendilerini belirli bir gruba ait hissetmelerini sağlamakla kalmayıp aynı zamanda bu aidiyetin toplumsal yapılar içinde nasıl bir dayanışma ve sosyal bağlılık yarattığını da göstermektedir. Bu bulgular, müziğin toplumsal kimlikler üzerindeki derin etkisini ve etnik müziklerin toplumsal aidiyetin sürekliliğini sağlama konusundaki önemini vurgulamaktadır. Dolayısıyla, müzik sosyolojisi alanındaki literatüre önemli katkılar sunabilecek olan bu bulgular, aidiyet duygusunun toplumsal yapı içindeki dinamiklerini anlamak için önemli bir bakış açısı sunabilecektir.

3.3. Kültürel Hafıza Temasına İlişkin Bulgular

Kültürel hafıza, bir topluluğun tarihsel ve kültürel deneyimlerini nesilden nesile aktararak bu topluluğun kimliğini sürdüren ve güçlendiren önemli bir bileşendir. Etnik müzikler, bu sürecin merkezi unsurlarından biri olarak işlev görmektedir. Araştırmada elde edilen bulgular, etnik müziklerin toplulukların kültürel hafızalarını canlı tutmada ve bu hafızayı yeni kuşaklara aktarmada nasıl önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

Kültürel hafıza, toplulukların ortak deneyimlerinin, geleneklerinin ve değerlerinin bir yansımasıdır. Bu hafızanın, geçmişteki olayların, ritüellerin ve sembollerin hatırlanması ve yeniden yaşatılmasıyla şekillendiği anlaşılmaktadır. Etnik müzikler, bu hafızanın korunmasında ve yeniden üretilmesinde önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır. Müzik, toplulukların tarihsel deneyimlerini melodiler, ritimler ve sözlerle ifade ederken, bu deneyimlerin unutulmasını engelleyebilmekte ve gelecek nesillerin bu hafızaya erişimini sağlayabilmektedir. Araştırma sürecinde incelenen şarkı sözleri ve müzikal eserler, bu sürecin nasıl işlediğini açıkça ortaya koyacak nitelikte olmuştur.

Örneğin, belirli bir etnik grubun tarihsel bir travmasını veya kültürel bir zaferini anlatan şarkılar, bu topluluğun kültürel hafızasında önemli bir yer tutabilmektedir. Bu şarkılar, sadece o dönemin olaylarını değil, aynı zamanda bu olayların topluluk üzerindeki etkilerini ve bu etkilerin toplumsal hafızada nasıl yer bulduğunu da yansıtmaktadır. Bu yolla, müzik, tarihsel

hafızanın canlı tutulmasını sağlamakta ve topluluğun bu hafızayı sürekli olarak yeniden üretmesine yardımcı olmaktadır. Bu durum, müziğin sadece bir eğlence aracı olmadığını, aynı zamanda bir tarihsel ve kültürel aktarım aracı olduğunu da göstermektedir.

Tablo 3. *Etnik Müzik Türleri ve Kültürel Hafızaya Katkıları*

Etnik Müzik Türü	Kültürel Hafıza Bağlamı	Kültürel Hafızaya Katkısı
Türküler ve Aşıklık Geleneği	Anadolu kültürel hafızası	Anadolu'nun tarihi ve toplumsal mücadelelerini anlatarak, kültürel hafızayı korumakta ve yeni nesillere aktarılmasına yardımcı olmaktadır.
İspanyol Flamenco Müzikleri	Endülüs bölgesinin tarihsel hafızası	Endülüs'ün tarihsel ve kültürel mirasını yaşatarak, bu mirasın kuşaktan kuşağa aktarılmasına yardımcı olmaktadır.
Güney Afrika İlahileri	Apartheid rejimi hafızası	Apartheid rejimi altındaki mücadeleleri ve direnişleri simgeleyerek, bu dönemin hafızasını korumakta ve gelecek nesillere aktarmaktadır.
Balkan Halk Müzikleri	Balkan Savaşları ve zorunlu göç hafızası	Balkan Savaşlarının ve göçlerin yarattığı travmaları anlatarak, kültürel hafızayı korumakta ve bu hafızanın geleceğe taşınmasını sağlamaktadır.
Amerikan Blues Müziği	Afro-Amerikan topluluklarının tarihsel hafızası	Afro-Amerikan topluluklarının yaşadığı acıları ve zorlukları anlatarak, kültürel hafızanın korunmasına ve aktarılmasına yardımcı olmaktadır.

Tablo 3'te, farklı etnik müzik türlerinin kültürel hafıza üzerindeki etkileri incelenmiştir. Türk aşıklık geleneği ve aşık edebiyatı, Anadolu'nun tarihi ve toplumsal mücadelelerini anlatarak, bu kültürel hafızayı korur ve yeni nesillere aktarılmasına katkı sağlar. İspanyol Flamenco müzikleri, Endülüs'ün tarihsel ve kültürel mirasını yaşatarak, bu mirasın kuşaktan kuşağa aktarılmasına yardımcı olur. Güney Afrika ilahileri, apartheid rejimi altındaki mücadeleleri ve direnişleri simgeleyerek, bu dönemin hafızasını korur ve gelecek nesillere aktarır. Balkan halk müzikleri, Balkan Savaşları ve zorunlu göçlerin yarattığı travmaları anlatır ve bu şekilde kültürel hafızayı korur, bu hafızanın geleceğe taşınmasını sağlar. Amerikan blues müziği ise Afro-Amerikan topluluklarının yaşadığı acıları ve zorlukları dile getirir, bu sayede kültürel hafızanın korunmasına ve sonraki nesillere aktarılmasına katkıda bulunur. Bu örnekler, etnik

müziklerin, toplulukların tarihsel ve kültürel deneyimlerini canlı tutarak, kültürel hafızanın korunmasında ve aktarılmasında ne kadar önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

Kültürel hafıza ile ilgili bir diğer önemli bulgu, etnik müziklerin toplulukların ritüel ve sembollerini nasıl yaşattığıdır. Müzik, toplulukların ortak ritüellerini ve sembollerini taşıyan ve bu unsurların devamlılığını sağlayan bir araç olarak işlev görebilmektedir. Araştırmada incelenen bir çok müzikal eser, bu ritüellerin ve sembollerin müzik aracılığıyla nasıl kuşaktan kuşağa aktarıldığını ve bu aktarım sürecinde nasıl yeniden anlamlandırıldığını ortaya koymaktadır ve bu tür eserlere dijital ortamlar aracılığıyla herkesin ulaşması mümkündür. Örneğin, belirli bir dinsel veya kültürel ritüelde kullanılan bir şarkı, sadece o anın duygusal ve toplumsal bağlamını güçlendirmekle kalmayıp, aynı zamanda bu ritüelin topluluk içindeki önemini ve anlamını da gelecek nesillere taşıyabilmektedir.

Bu bağlamda, etnik müziklerin toplulukların tarihsel olaylarını ve kültürel miraslarını nasıl koruduğu ve yaşattığı da dikkate değerdir. Etnik müzikler, toplulukların geçmişte yaşadıkları önemli olayları unutturmamak için bir araç olarak kullanılabilir. Bu müzikler, toplulukların tarihsel travmalarını, direnişlerini veya zaferlerini anlatan eserler aracılığıyla bu olayların hafızada kalmasını sağlar. Bu durum, etnik müziklerin toplulukların tarihsel hafızalarını koruma ve bu hafızayı canlı tutma konusundaki rolüne dikkat çekmektedir. Özellikle travmatik olaylar sonrasında üretilen müzikler, bu olayların toplumsal hafızada nasıl yer bulduğunu ve bu hafızanın yeni nesillere nasıl aktarıldığını anlamak için önemli bir kaynaktır.

Kültürel hafıza ve müzik arasındaki bu ilişki, toplulukların kimliklerini sürdürebilmeleri açısından da önemlidir. Etnik müzikler, toplulukların geçmişteki deneyimlerini hatırlatarak ve bu deneyimleri yeniden canlandırarak, bu toplulukların kimliklerini korumalarına ve bu kimliği sürekli olarak yeniden inşa etmelerine olanak tanımaktadır. Bu süreç, müziğin kültürel kimliğin bir taşıyıcısı olarak nasıl işlev gördüğünü ve bu kimliğin sürekliliğini nasıl sağladığını açıkça ortaya koymaktadır. Kültürel hafızanın korunması, toplulukların tarihsel bilinçlerini ve bu bilinç üzerinden inşa edilen kimliklerini sürdürebilmeleri için hayati öneme sahiptir. Bu bağlamda, etnik müzikler, toplulukların kültürel kimliklerini koruma ve bu kimliği dış dünyaya karşı ifade etme süreçlerinde önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır.

Dolayısıyla bu araştırma, etnik müziklerin kültürel hafızanın korunmasında ve bu hafızanın yeni kuşaklara aktarılmasında nasıl önemli bir rol oynadığını kapsamlı bir şekilde incelemiştir. Etnik müzikler, toplulukların tarihsel ve kültürel miraslarını yaşatan ve bu mirasın sürekliliğini

sağlayan güçlü bir unsur olarak işlev görmektedir. Bu bulgular, müziğin toplumsal hafıza üzerindeki derin etkisini ve etnik müziklerin kültürel hafızanın yeniden üretilmesindeki rolünün altını çizmektedir. Bu bağlamda, müzik sosyolojisi alanındaki literatüre önemli katkılar sunan bu bulgular, kültürel hafızanın toplumsal yapılar içindeki yerini ve bu yapılar üzerindeki etkisini anlamak için önemli bir perspektif sunmaktadır.

3.4. Toplumsal Tanınma Temasına İlişkin Bulgular

Toplumsal tanınma, bireylerin ve toplulukların kimliklerinin, değerlerinin ve kültürel özelliklerinin daha geniş bir toplumsal yapı içinde kabul görmesi, tanınması ve onaylanması anlamına gelir. Bu süreç, özellikle azınlık grupları veya marjinalize edilmiş topluluklar için büyük bir önem taşıyabilmektedir, çünkü bu tanınma, onların toplumsal yapılar içinde kendilerini ifade etmelerine ve kimliklerini savunmalarına olanak tanır.

Araştırmada elde edilen bulgular, etnik müziklerin bu tanınma sürecinde nasıl kritik bir araç olarak kullanıldığını göstermektedir. Etnik müzikler, belirli bir etnik grubun kültürel kimliğini dış dünyaya karşı ifade etme ve bu kimliğin toplumsal olarak tanınmasını sağlama noktasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu müzikler, toplulukların tarihlerini, dillerini, geleneklerini ve değerlerini yansıtarak, bu unsurların daha geniş bir toplum içinde görünür olmasını sağlayabilmektedir. Bu bağlamda, etnik müzikler, bir yandan toplulukların kendi içlerinde kimliklerini güçlendirirken, diğer yandan bu kimliğin dış dünyada tanınması ve kabul görmesi için bir platform sunmaktadır.

Özellikle, etnik müziklerin toplumsal protesto ve direniş süreçlerinde nasıl kullanıldığına dair bulgular, bu müziklerin toplumsal tanınma bağlamındaki önemini ortaya koymaktadır. Marjinalize edilmiş veya baskı altındaki topluluklar, müzik aracılığıyla seslerini duyurabilmekte, kimliklerini savunabilmekte ve bu kimliğin tanınmasını talep edebilmektedirler. Araştırma, etnik müziklerin bu tür sosyal hareketlerde nasıl bir direniş aracı olarak kullanıldığını ve bu süreçte toplulukların kimliklerinin tanınmasını nasıl sağladığını göstermektedir. Örneğin, belirli bir etnik grubun müziğinde yer alan protesto temaları, bu grubun toplumsal haklarını ve varlığını savunma mücadelesini yansıtabilmektedir. Bu durum, müziğin sadece bir sanatsal ifade biçimi olmadığını, aynı zamanda bir toplumsal değişim aracı olduğunu da gösterebilecek niteliktedir.

Bu bağlamda, etnik müziklerin toplulukların kültürel haklarını savunma ve bu hakların tanınmasını sağlama süreçlerinde de nasıl bir rol oynadığına dair bulgular dikkat çekicidir. Etnik müzikler, toplulukların kültürel miraslarını, dillerini ve geleneklerini koruma taleplerini

dile getirirken, bu taleplerin toplumsal yapılar içinde tanınmasını sağlar. Bu müzikler, bir yandan toplulukların kimliklerini koruma ve bu kimliği yeniden üretme süreçlerine katkıda bulunurken, diğer yandan bu kimliğin toplumsal alanda kabul görmesini ve tanınmasını kolaylaştırır. Bu süreç, özellikle çok kültürlü veya çok etnik yapıya sahip toplumlarda, toplumsal barış ve uyumun sağlanmasında da önemli bir rol oynar.

Toplumsal tanınma sürecinde, etnik müziklerin aynı zamanda topluluklar arası iletişim ve etkileşimi nasıl teşvik ettiği de incelenmiştir. Etnik müzikler, farklı topluluklar arasında bir köprü görevi görerek, bu toplulukların birbirlerini daha iyi anlamalarına ve kabul etmelerine olanak tanır. Müzik, evrensel bir dil olarak, farklı kültürlerin ve kimliklerin tanınmasını ve bu tanınmanın toplumsal yapılar içinde kabul görmesini sağlar. Bu bağlamda, etnik müziklerin toplumsal tanınma süreçlerinde nasıl bir arabulucu rolü oynadığı ve bu süreçte farklı toplulukların birbirleriyle nasıl etkileşimde bulunduğu araştırmada elde edilen bulgularla desteklenmiştir.

Tablo 4. *Etnik Müzik Türleri ve Toplumsal Tanınmaya Katkıları*

Etnik Müzik Türü	Toplumsal Tanınma Bağlamı	Toplumsal Tanınmaya Katkısı
Tango	Arjantin'in kültürel kimliğinin küresel tanınması	Arjantin'in kültürel kimliğini global sahnede temsil eder ve bu kimliğin uluslararası alanda tanınmasını sağlar.
Rai Müziği	Cezayir'in toplumsal kimliğinin tanınması	Cezayir'in sosyal mücadelelerini ve kültürel mirasını dünyaya duyurur, Cezayir kimliğinin uluslararası tanınmasına katkı sağlar.
Cape Verde Morna Müziği	Cape Verde'nin kültürel tanınması	Cape Verde'nin kültürel mirasını temsil eder ve ülkenin toplumsal kimliğinin dünya genelinde tanınmasına katkı sağlar.
Tuva Boğaz Şarkıcılığı	Tuva halkının kültürel tanınması	Tuva'nın benzersiz kültürel kimliğini tanıtarak, halkın toplumsal tanınma sürecinde önemli bir araç olarak işlev görür.
Güney Kore K-Pop	Kore kültürel kimliğinin küresel tanınması	Güney Kore'nin modern kültürel kimliğini global bir marka haline getirir ve ülkenin uluslararası alanda tanınmasını sağlar.

Tablo 4, çeşitli etnik müzik türlerinin toplumsal tanınma süreçlerindeki etkilerini ve bu müziklerin belirli kültürel kimliklerin uluslararası alanda nasıl kabul gördüğünü detaylandırmaktadır. Tango müziği, Arjantin'in kültürel kimliğinin dünya çapında tanınmasında kilit bir rol oynamıştır. Buenos Aires'in kenar mahallelerinden doğan bu müzik

türü, kısa sürede uluslararası üne kavuşarak, Arjantin'in kültürel zenginliğini temsil eden bir sembol haline gelmiştir. Örneğin, Carlos Gardel, tango müziği aracılığıyla Arjantin'in sosyal ve kültürel yapısını dünya sahnesine taşımış ve bu kimliğin küresel olarak tanınmasını sağlamıştır. Tango, Arjantin'in bir sembolü olarak, ülkenin kültürel kimliğinin dünya genelinde kabul görmesine büyük ölçüde katkıda bulunmuştur.

Rai müziği, Cezayir'in toplumsal kimliğinin tanınmasında önemli bir etkiye sahiptir. Bu müzik türü, Cezayir'in sosyal ve politik mücadelelerini, gençlerin özgürlük arayışlarını ve modernleşme çabalarını dile getirir. Cheb Khaled gibi ünlü sanatçılar, Rai müziği ile Cezayir'in kültürel mirasını dünya genelinde tanıtmış ve bu kimliğin uluslararası arenada tanınmasını sağlamıştır. Rai, Cezayir toplumunun modernleşme ve özgürlük arayışının bir sembolü haline gelmiş ve Cezayir kimliğinin küresel ölçekte kabul görmesine olanak tanımıştır.

Cape Verde'nin kültürel kimliği, Morna müziği aracılığıyla dünya sahnesine taşınmıştır. Bu melankolik müzik türü, ada ülkesinin tarihini, denizciliğini ve sömürgecilik dönemi yaşamını anlatır. Cesária Évora, Morna müziğinin en tanınmış temsilcilerinden biri olarak, Cape Verde'nin kültürel mirasını uluslararası alanda tanıtmış ve bu küçük ada ülkesinin toplumsal kimliğinin dünya genelinde tanınmasına büyük katkı sağlamıştır. Morna müziği, Cape Verde'nin kültürel zenginliğini ve tarihini global izleyicilere sunarak, bu kimliğin uluslararası tanınmasında önemli bir rol üstlenmiştir.

Tuva boğaz şarkıcılığı, Orta Asya'da yer alan Tuva halkının benzersiz kültürel kimliğini dünya çapında tanıtmıştır. Bu geleneksel müzik türü, Tuva halkının doğa ile olan derin bağlarını, yerel ritüellerini ve kültürel mirasını yansıtır. Boğaz şarkıcılığı, dünya genelinde büyük ilgi görmüş ve Tuva'nın kültürel kimliğinin tanınmasına önemli ölçüde katkıda bulunmuştur. Bu müzik türü, Tuva halkının toplumsal tanınma sürecinde kilit bir araç olarak hizmet vermiş, onların kültürel kimliklerini global bir izleyici kitlesine ulaştırmıştır.

Güney Kore'nin kültürel kimliği, K-Pop müziği sayesinde dünya çapında büyük bir etkiye sahip olmuştur. Modern pop müziği geleneksel Kore unsurlarıyla harmanlayan bu tür, gençler arasında geniş bir popülarite kazanmıştır. BTS gibi K-Pop grupları, Güney Kore'nin kültürel kimliğini dünya çapında bir marka haline getirmiştir. K-Pop, sadece bir müzik türü olmanın ötesinde, Güney Kore'nin modern kültürel kimliğini ve gençlik enerjisini temsil eden bir sembol haline gelmiş, bu kimliğin küresel tanınmasına büyük katkıda bulunmuştur.

Araştırma, etnik müziklerin kültürel tanınmanın ötesinde politik tanınma süreçlerine de katkıda bulunduğunu ortaya koymaktadır. Etnik müzikler, belirli bir topluluğun politik taleplerini dile

getirirken, bu taleplerin toplumsal yapı içinde tanınmasını ve dikkate alınmasını sağlamaktadır. Bu durum, müziğin toplumsal değişim ve dönüşüm süreçlerinde nasıl etkili bir araç olabileceğini gösterebilecek niteliktedir. Örneğin, bağımsızlık hareketleri veya hak talepleri sırasında kullanılan etnik müzikler, bu hareketlerin ve taleplerin toplumsal olarak tanınmasını ve desteklenmesini sağlar. Bu bağlamda, etnik müzikler, sadece kültürel değil, aynı zamanda politik bir tanınma sürecinin de parçası haline gelir.

Bu kapsamda, bu araştırma, etnik müziklerin toplumsal tanınma süreçlerinde nasıl önemli bir rol oynadığını detaylı bir şekilde incelemiş ve bu müziklerin toplulukların kimliklerinin toplumsal yapılar içinde tanınmasını nasıl sağladığını ortaya koymuştur. Etnik müzikler, sadece bir kültürel ifade aracı değil, aynı zamanda toplumsal ve politik tanınma süreçlerinde etkili bir araç olarak işlev görmektedir. Bu bulgular, müziğin toplumsal yapılar üzerindeki derin etkisini ve etnik müziklerin toplumsal tanınma süreçlerindeki kritik rolünü vurgulamaktadır. Bu bağlamda, müzik sosyolojisi alanındaki literatüre önemli katkılar sunan bu bulgular, toplumsal tanınma süreçlerinin dinamiklerini ve bu süreçlerin toplumsal yapılar üzerindeki etkilerini anlamak için önemli bir perspektif sunmaktadır.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada, etnik müzik türlerinin bireylerin kimlik ve aidiyet duygusu üzerindeki etkileri müzik sosyolojisi perspektifinden detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bulgular, etnik müziklerin, bireylerin ve toplulukların kimliklerini inşa etmelerinde, bu kimlikleri korumalarında ve dış dünyaya karşı ifade etmelerinde kritik bir rol oynadığını göstermektedir. Araştırma, müzik ve kimlik arasındaki bu derin ilişkinin, toplumsal yapılar ve bireysel kimlikler üzerinde nasıl etkili olduğunu ortaya koyarak, müzik sosyolojisi alanında önemli katkılar sağlamaktadır.

Araştırmada elde edilen bulgular ışığında, etnik müziklerin kimlik oluşumu, aidiyet duygusu, kültürel hafıza ve toplumsal tanınma süreçlerinde oynadığı roller tartışılmıştır. Elde edilen bulgular, bu süreçlerin sosyolojik bağlamda nasıl işlediğini anlamamıza olanak tanımış ve literatürdeki diğer çalışmalarla ilişkilendirilerek analiz edilmiştir.

İlk olarak, etnik müziklerin kimlik oluşumundaki rolü, bireylerin ve toplulukların kendilerini nasıl tanımladıkları üzerinde güçlü bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Lidskog (2016) ve Davis (2005) gibi çalışmalarda da vurgulandığı gibi, müzik, bireylerin kimliklerini ifade etmelerinde ve bu kimlikleri yeniden tanımlamalarında merkezi bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırmada, etnik müziklerin, özellikle diaspora toplulukları için, kökenlerine olan bağlılıklarını sürdürmelerine yardımcı olduğu ve bu bağlamda müziklerin kimlik

oluşturma süreçlerinde direnç aracı olarak kullanıldığı belirlenmiştir. Bu bulgu, Boer ve vd.'nin (2013) kimlik inşasında müziğin önemini vurgulayan çalışmalarını desteklemektedir.

Aidiyet duygusu bağlamında ise etnik müziklerin, bireylerin topluluklarına olan bağlılıklarını güçlendirdiği ve bu bağlılık üzerinden bir sosyal dayanışma sağladığı görülmüştür. Özellikle diaspora topluluklarında, etnik müziklerin bireylerin kendilerini bir gruba ait hissetmelerine ve bu aidiyet duygusunu sosyal bağlarla güçlendirmelerine yardımcı olduğu belirlenmiştir. Bu durum, Neville vd.'nin (2014) sosyolojik analizlerinde müziğin aidiyet duygusunu pekiştiren bir araç olarak nasıl işlev gördüğünü açıklayan bulgularla uyumludur.

Kültürel hafıza üzerinde etnik müziklerin etkisi, bu müziklerin toplulukların tarihsel ve kültürel miraslarını canlı tutmada ve bu hafızayı yeni nesillere aktarmada oynadığı rol ile ilişkili olarak analiz edilmiştir. Bulgular, müziğin kültürel hafızanın korunması ve yeniden üretilmesi sürecinde nasıl bir araç olarak kullanıldığını göstermektedir. Hall (1990) ve Milanović (2007) gibi araştırmacılar tarafından ortaya konulan kültürel kimlik teorileri bağlamında bu bulgular, müziğin toplulukların kimliklerini sürekli olarak yeniden inşa etmelerine nasıl yardımcı olduğunu açıklamaktadır.

Son olarak, toplumsal tanınma sürecinde etnik müziklerin kritik bir araç olarak nasıl kullanıldığı araştırılmıştır. Bulgular, etnik müziklerin belirli toplulukların kültürel kimliklerinin tanınmasını sağlama ve bu kimliğin toplumsal yapılar içinde kabul görmesini kolaylaştırma sürecinde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, özellikle marjinalize edilmiş toplulukların müzik aracılığıyla seslerini duyurdukları ve kimliklerini savundukları bir bağlamda, müziğin toplumsal değişim aracı olarak nasıl işlev gördüğünü açıkça göstermektedir. Shepherd & Sigg (2015) gibi araştırmacıların sosyal kimlik teorisi çerçevesinde müziğin grup içi dayanışmayı artırıcı rolüne dikkat çekmeleri, bu çalışmada elde edilen bulgularla örtüşmektedir.

Bu araştırmanın bulguları, etnik müziklerin sosyolojik işlevlerini anlamak için önemli bir katkı sunmaktadır. Elde edilen sonuçlar, müziğin toplumsal yapıların ve bireysel kimliklerin şekillenmesinde oynadığı çok boyutlu rolü ortaya koyarak, müzik sosyolojisi literatüründe önemli bir yer edinmektedir. Bu bağlamda, müziğin toplumsal kimlik ve aidiyet süreçlerindeki etkisini anlamak için yapılan bu çalışma, müzik ve kimlik arasındaki ilişkinin dinamik doğasına dair yeni bakış açıları sunmaktadır.

Bu çalışmada, etnik müzik türlerinin sosyolojik bağlamda nasıl işlev gördüğü üzerine yapılan analizler, müziğin toplumsal yapılar ve bireysel kimlikler üzerindeki etkisini anlamak için

genişletilmiş bir perspektif sunmaktadır. Bulgular, etnik müziklerin sadece estetik bir ifade aracı olmanın ötesinde, toplumsal ve kültürel kimliklerin inşasında, korunmasında ve toplumsal tanınma süreçlerinde nasıl kritik bir rol oynadığını gözler önüne sermektedir. Dolayısıyla, bu çalışmanın sonuçları, müzik sosyolojisi alanındaki literatüre değerli katkılar sunmakta ve bu alanda gelecekte yapılacak araştırmalar için bir temel oluşturmaktadır.

Gelecekteki araştırmalar, etnik müziklerin farklı sosyolojik bağlamlarda nasıl işlev gördüğünü daha ayrıntılı bir şekilde inceleyebilir ve bu süreçlerin toplumsal yapı üzerindeki uzun vadeli etkilerini daha derinlemesine araştırabilir. Bu çalışmalar, müziğin toplumsal değişim süreçlerinde nasıl bir araç olarak kullanılabileceği konusunda daha fazla bilgi sağlayabilir ve müzik sosyolojisi alanındaki teorik yaklaşımlara yeni boyutlar kazandırabilir. Dijital çağın getirilerinden birisi de bir çok veri setini eş zamanlı olarak analiz etme olanaklarına araştırmacıların sahip olabilmesidir. Bu kapsamda araştırma raporlarında verilerin tamamına diğer araştırmacıların da erişebileceği bir sistemin oluşturulması günümüzde elzem bir hale gelmiştir.

KAYNAKÇA

- Allen, K., Kern, M., Rozek, C., McInerney, D., & Slavich, G. (2021). Belonging: a review of conceptual issues, an integrative framework, and directions for future research. *Australian Journal of Psychology*, 73(1), 87-102. <https://doi.org/10.1080/00049530.2021.1883409>
- Bennett, A., & Taylor, J. (2012). Popular music and the aesthetics of ageing. *Popular Music*, 31(2), 231-243. <https://doi.org/10.1017/S0261143012000013>
- Boer, D., Fischer, R., Atilano, M., Hernandez, J., Moreno García, L. I., Mendoza, S., Gouveia, V., Lam, J. W., & Lo, E. (2013). Music, identity, and musical ethnocentrism of young people in six Asian, Latin American, and Western cultures. *Journal of Applied Social Psychology*, 43(12), 2360-2376. <https://doi.org/10.1111/jasp.12185>
- Celenza, A. (2005). Imagined communities made real: The impact of Robert Schumann's *Neue Zeitschrift für Musik* on the formation of music communities in the mid-nineteenth century. *Journal of Musicological Research*, 24(1), 1-26. <https://doi.org/10.1080/01411890590915467>
- Davis, R. (2005). Music education and cultural identity. *Educational Philosophy and Theory*, 37(1), 47-63. <https://doi.org/10.1111/j.1469-5812.2005.00097.x>
- Eyerman, R. (2002). Music in movement: Cultural politics and old and new social movements. *Qualitative Sociology*, 25(3), 443-458. <https://doi.org/10.1023/A:1016042215533>
- Lidskog, R. (2017). The role of music in ethnic identity formation in diaspora: A research review. *International Social Science Journal*, 66(2019-220), 23-38. <https://doi.org/10.1111/issj.12091>
- Martiniello, M., & Lafleur, J. (2008). Ethnic minorities' cultural and artistic practices as forms of political expression: A review of the literature and a theoretical discussion on music. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 34(8), 1191-1215. <https://doi.org/10.1080/13691830802364809>
- Milanović, B. (2007). Music and collective identities. *Muzikologija*, 7, 119-134. <https://doi.org/10.2298/MUZ0707119M>
- Morgan, H. (2022). Conducting a qualitative document analysis. *The Qualitative Report*, 27(1), 64-77. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2022.5044>

- Neville, H., Oyama, K. E., Odunewu, L. O., ve Huggins, J. (2014). Dimensions of belonging as an aspect of racial-ethnic-cultural identity: an exploration of indigenous Australians. *Journal of Counseling Psychology*, 61(3), 414-426. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0037115>
- Nooshin, L. (2011). Hip-hop Tehran: Migrating styles, musical meanings, marginalised voices. Toynbee, J. & Dueck, B. (ed.). *Migrating Music* (1.Baskı, s. 108-127). Routledge.
- Ozment, E. W. (2015). The sociology of musical networks. *International Sociology*, 30(4), 448-456. <https://doi.org/10.1177/0268580915597184>
- Palubinskienė, V. (2015). Some aspects of schoolchild's and students' ethnic identity development through ethnic instrumental music. *Pedagogika*, 117(1), 98-109. <https://doi.org/10.15823/p.2015.070>
- Rowling, C. M. (2019). Social identity theory and communication. *Oxford Bibliographies*. <https://www.oxfordbibliographies.com/display/document/obo-9780199756841/obo-9780199756841-0230.xml> adresinden 19.08.2024 tarihinde erişildi.
- Shepherd, D., & Sigg, N. (2015). Music preference, social identity, and self-esteem. *Music Perception: An Interdisciplinary Journal*, 32(5), 507-514. <https://doi.org/10.1525/mp.2015.32.5.507>
- Sung, C. (2021). The music and culture of the Korean diaspora in London [Doktora tezi, University of London].
- Trepte, S. (2006). Social identity theory. Bryant, J. & Vorderer, P. (Ed.), *Psychology of entertainment* (s. 255–271). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Wanjala, H., & Kebaya, C. (2016). Popular music and identity formation among Kenyan youth. *Muziki*, 13(2), 20-35. <https://doi.org/10.1080/18125980.2016.1249159>

Etik Kurul İzni

Bu çalışma için etik kurul izni gerekmemektedir. Yaşayan hiçbir canlı (insan ve hayvan) üzerinde araştırma yapılmamıştır. Makale Sosyoloji alanına aittir.

Çatışma Beyanı

Makalenin yazarları, bu çalışma ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması olmadığını ve yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Destek ve Teşekkür

Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.
